

Kanjerbeleid

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Doel van het beleid	3
De kanjertraining	4
Inhoudelijke vormgeving	5
Het pedagogisch handelen van de leerkrachten	7
Stappenplan in het geval van ongewenst gedrag	9
Monitoring en verantwoording	11

Inleiding

Voor u ligt het beleidsstuk Kanjertraining. Het geeft zicht op wat we op school doen en waar we voor staan.

IKC Franciscus wil een veilige en prettig IKC zijn voor alle leerlingen, ouders en leerkrachten. Van ouders verwachten wij dat zij ons, leerlingen en leerkrachten, helpen om dit waar te maken.

We hanteren de regel:

‘Op IKC Franciscus gaan wij respectvol met elkaar en met de materialen om’

Dit willen wij willen bereiken door:

- Het bieden van een vertrouwde en veilige omgeving
- Kinderen begeleiden ook in hun persoonlijke ontwikkeling
- Kinderen leren omgaan met zichzelf, de ander en de omgeving
- Een goed contact onderhouden met ouders, er is sprake van open communicatie

Op school hanteren wij daarom de kanjertraining. De aanpak van deze methode geeft ons houvast. De Kanjertraining is een methodische aanpak van de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind en het pedagogisch handelen van de leerkracht.

Doel van dit beleid

- Eenduidigheid in de aanpak van ongewenst gedrag en eenduidigheid in het handelen van leerkrachten bij constatering van ongewenst gedrag.
- Leerkrachten en schoolleiding een toereikend middel bieden om adequaat te kunnen reageren op ongewenst gedrag.
- Leerlingen en ouders te laten weten waar ze aan toe zijn.
- Ouders in een vroeg stadium vragen om medeverantwoordelijkheid te dragen voor het gedrag van hun kind op school.
- Tijdig signaleren van gedrags- en ontwikkelingsstoornissen bij kinderen.
- Het structureel verminderen van ongewenst gedrag in de school, door het volgen van een duidelijke lijn.

Voor het onderwijs zijn de doelen vooral praktisch:

- de leerkracht wordt gerespecteerd
- pestproblemen worden opgelost
- leerlingen durven zichzelf te zijn
- leerlingen voelen zich veilig
- leerlingen voelen zich bij elkaar betrokken
- leerlingen kunnen gevoelens onder woorden brengen
- leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen
- de school weet grenzen te stellen

De kanjertraining

Alle leerkrachten van onze school hebben deelgenomen aan de kanjertraining en zijn daardoor bevoegd om gebruik te maken van de kanjeraanpak. Elke 2 jaar volgt het team bijscholing. Alle nieuwe leerkrachten zullen een training moeten volgen. Het team onderschrijft en hanteert de doelstellingen van de kanjertraining.

Door het jaar heen behandelen we negen thema's met als uiteindelijk doel dat de kinderen zoveel mogelijk als volgt over zichzelf denken:

- Hier ben ik. Het is goed dat ik er ben.
- Er zijn mensen die van mij houden.
- Niet iedereen vindt mij aardig, dat hoort zo
- Ik luister wel naar kritiek
- Ik zeg wat ik voel en wat ik denk
- Doet iemand vervelend tegen mij, dan haal ik mijn schouders op
- Doet iemand rot, dan doe ik niet mee
- Ik gedraag me als een kanjer, want ik ben een kanjer.

Dit proberen we na te streven met respect voor de eigenheid van het kind, dus binnen het haalbare van het individuele kind.

Inhoudelijke vormgeving

De methode kent aanbod voor onder-, midden en bovenbouw.

De centrale boeken zijn:

Max en het dorpje voor de groepen 1 en 2

Max en de vogel voor groep 3

Max in de klas voor groep 4

Max en de zwerver groep 5, 6, 7 en 8

Overige materialen:

Kanjerwerkboeken voor groep 4, 6, 7 en 8

Voor iedere groep een set petten

Voor iedere groep een poster

Handleiding voor de school

In alle leerjaren worden 9 kanjerlessen gegeven volgens een afgesproken spreiding over het schooljaar. Zo is de hele school een bepaalde periode bezig met hetzelfde thema. Bij het inplannen van de lessen over het jaar houden we rekening met, vieringen, projecten e.d. om de kinderen niet te overvoeren met thema's waar het mee bezig moet zijn. De gezamenlijkheid geeft de kanjertraining meer kracht aangezien we op dat moment met z'n allen over hetzelfde praten.

Ook laten we de ouders steeds weten wanneer we met het volgende thema aan de slag gaan en hoe het heet. Door de ouders te betrekken maken we de kracht van het samen doen nog groter.

De 9 lessen/thema's

1. jezelf voorstellen
2. iets aardigs zeggen
3. weet jij hoe je je voelt
4. kun jij nee zeggen
5. luisteren en vertellen
6. luisteren en samenwerken
7. vriendschap
8. vragen stellen
9. er zijn mensen die van je houden

De kanjertraining heeft 10 lessen. In de laatste les krijgen de kinderen volgens de kanjertraining een kanjerdiploma.

Daarnaast altijd, in alle groepen, het hele jaar door:

- de kanjertaal spreken
- groepsvormende activiteiten en energizers
- vertrouwensoefeningen

De kanjerafspraken:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig

De vier gedragstypen in de kanjertraining

Petten

Er zijn vier petten die centraal staan bij de Kanjertraining: de witte, de rode, de zwarte en de gele pet. Deze petten komen terug tijdens de lessen en geven een bepaald gedrag aan.

	Heb je de witte pet (= doe jij als de witte pet) dan ben je een echte kanjer en je gedraagt je als een kanjertijger. Je bent eerlijk en te vertrouwen, je doet de goede dingen en je helpt iedereen om het samen met elkaar goed te hebben. De Tijger (Kanjertijger) is betrouwbaar en zeker van zichzelf, hij denkt goed over zichzelf en de ander
	Heb je de rode pet dan ben je de uitslover. Hij wordt vergeleken met een aap: die neemt niets serieus en maakt overal een geintje van. In feite is hij onbetrouwbaar, want je kunt niet op hem bouwen. De aap (uitslover, grapjurk) heeft de rode pet op, hij denkt slecht over zichzelf en slecht over de ander
	De gele pet is het konijntje dat stil is en bang en denkt dat het zich niet kan verweren maar dat wel wil. Het konijn (stille of bange) heeft de gele pet op, hij denkt slecht over zichzelf en goed over de ander
	Heb je de zwarte pet op, dan ben je de pestvogel, de baasspeler. De pestvogel (baasspeler) denkt goed over zichzelf en slecht over de ander

Niemand is alleen maar één van de gedragstypen, we kennen alle petten.

De gedragstypen maken voor kinderen bepaald gedrag direct duidelijk en zij kunnen het onderbrengen in gewenst of ongewenst gedrag. Met Kanjertraining streven we ernaar om kinderen zichzelf te laten zijn, worden wie je bent. Streven naar het verlangen van het kind. Een kind met veel de gele pet op heeft het verlangen om niet meer zoveel angst te hebben. Kanjertraining biedt het kind dan handvatten om zijn handelingsmogelijkheden uit te breiden, zodat het kind minder vaak angstig is.

Het pedagogisch handelen van de leerkrachten

Werken met een methodische aanpak voor sociaal emotionele ontwikkeling op school vraagt veel van de leerkracht.

Niet tijdens een enkel uur op school vraagt dat om aanpassing in leerkrachtgedrag, maar de hele dag door.

De leerkracht:

1. toont respect en begrip naar de leerlingen
2. durft vertrouwen te geven,
3. heeft hoge verwachtingen van de kinderen
4. durft naar eigen functioneren te kijken
5. durft controle uit handen te geven
6. is consequent met duidelijke regels en grenzen
7. corrigeert opbouwend en geeft tips
8. bevordert de zelfstandigheid
9. zorgt voor een rustige en veilige sfeer

Wij geven hier op de volgende wijze vorm aan:

- De leerkrachten tonen belangstelling voor de leerlingen, in hun werk, spel en culturele achtergrond. Leerkrachten luisteren naar de leerlingen en nemen hun meningen serieus zonder er een waarde oordeel over te geven. Praten over sociaal emotionele onderwerpen kan voor kinderen beangstigend zijn en het geven van een compliment kan het angstige kind remmen om ook zijn mening nog te geven, deze zal wel niet zo goed zijn.
- De leerkrachten maken alleen in positieve zin opmerkingen over uiterlijkheden en persoonlijkheid van het kind en proberen dit in gelijke mate over de kinderen in hun groep te verdelen.
- De leerkrachten hanteren de kanjerafspraken consequent, bij overtreding corrigeren we. Wanneer kinderen ongewenst gedrag laten zien spreken we ze aan en bevragen hun intentie, gedrag met of zonder opzet maakt een groot verschil. Zonder opzet in het spel vraagt het kind om begeleiding en sturing. Hoe had je het anders kunnen doen, wat kun je doen om het weer goed te maken. Komt het kind niet tot oplossingen dan geeft de leerkracht tips aan het kind. Opzettelijk ongewenst gedrag vraagt om correctie. Corrigeren doen we middels een stappenplan, waarin duidelijk de standaardprocedure en de vervolgpcedures in stappen staan beschreven.

Uiteraard werken we naar zo min mogelijk corrigeren en zoveel mogelijk voorkomen.

- Corrigeren gebeurt altijd met respect voor het kind.
- Corrigeren doen we van nabij en prijzen ook op afstand.
- Corrigeren gebeurt met de ik boodschap, dit geeft de kinderen de ruimte en de veiligheid om te reageren.

Tijdens de kanjerlessen doen we ook vertrouwens oefeningen. Deze vinden alleen doorgang op het moment dat de sfeer goed is in de groep. Dit vergt een uiterste concentratie en vertrouwen van iedereen. De leerkracht bepaalt of de groep er klaar voor is en geeft ze het volledige vertrouwen de oefening uit te voeren.

De vertrouwens oefeningen doen veel met het zelfvertrouwen van de kinderen, anderen vertrouwen mij!

Om het zelfvertrouwen bij de kinderen verder te bevorderen spreken de leerkrachten hun hoge verwachtingen uit naar de kinderen, zeker naar kinderen die dit nodig hebben. De leerkrachten geven positieve feedback naar de kinderen, zonder na te laten duidelijk te zijn, corrigeren mag zeker als een kind zijn best niet doet.

Om de zelfstandigheid te bevorderen laten de leerkrachten duidelijk weten wanneer ze wel of niet beschikbaar zijn voor de kinderen en wordt hen aangeleerd hoe dan hun problemen op te lossen. In geval van een ruzie leren we de kinderen aan eerst aan te geven, volgens de principes van de Kanjertraining (witte pet), dit niet leuk te vinden. Houdt het niet dan loop je er bij weg, wel altijd naar een ander. Houdt het nog niet op meld je het bij de leerkracht.

In geval van pestgedrag zien we de pester en de gepeste beiden als kinderen die hun handelingsrepertoire moeten wijzigen. Beiden hebben begeleiding nodig van school en thuis. Directie en beide ouderparen worden in zo 'n geval dan ook direct ingelicht. Op deze wijze kunnen we het handelen naar beide kinderen zowel op school als thuis op elkaar afstemmen. Ook de groepsdimensie kan dan heel krachtig werken om het pesten te laten stoppen. Kanjerkringen houden met de hele groep zal dan ook altijd behoren tot de acties die genomen worden om het pesten te stoppen.

Om de groepsband te versterken werken we ook met energizers, dit zijn korte spelletjes waar je even je energie in kwijt kunt en waar je als groep met elkaar heel veel plezier beleeft. Dit samen plezier maken als groep versterkt de groepsband en geeft de groep de mogelijkheid om daarna weer met alle concentratie verder te gaan met hun werk.

Stappenplan in het geval van ongewenst gedrag

Opzettelijk ongewenst gedrag vraagt om correctie. Corrigeren doen we middels de volgende stappen:

Stap 1: Standaardprocedure

Bij ongewenst gedrag (pesten, grof taalgebruik, ongehoorzaamheid, agressief gedrag) wordt het kind door de leerkracht gewaarschuwd. Er is sprake van een (verbale) correctie.

Bij herhaling binnen korte tijd volgt een sanctie. Het kind moet weten waarom deze sanctie gegeven wordt, welk gedrag wordt afgekeurd. Deze sanctie staat in verhouding tot de "overtreding".

Voorbeelden:

- een kortdurende time-out op een andere plaats in de klas
- een pauze binnen blijven
- kortdurend in een andere groep geplaatst worden
- een korte schrijfpdracht (over de overtreding)
- nablijven; dit betekent dat er een gesprek plaatsvindt van de leerkracht met het kind. Hierbij is het altijd goed als de leerkracht zegt dat de kritiek het gedrag betreft het niet het kind. Dit om te voorkomen dat het kind het gevoel krijgt dat de leerkracht een hekel aan hem/haar heeft. De leerkracht gebruikt hiervoor de aanpak zoals deze in de kanjertraining is beschreven. (Indien nablijven langer duurt dan 15 minuten belt de leerkracht even naar huis om dit te melden). De leerkracht probeert in het gesprek ook te onderzoeken waarom het kind zich zo gedraagt.

In alle gevallen komen leerkracht en leerling in gesprek over de gebeurtenissen, zodat voor de leerling duidelijk wordt wat de reden is van deze sanctie.

Wanneer kinderen binnen 2 weken meerdere keren tegen een sanctie oplopen, volgt er een gesprek met ouder(s), kind en leerkracht om over het gedrag te spreken. De leerkracht maakt melding van het gedrag en maakt zijn/haar zorgen om dit gedrag kenbaar. Tevens wordt afgesproken hoe voorkomen kan worden om in stap 2 van deze procedure te geraken.

Wanneer dit resulteert in een positieve gedragsverandering, blijft de leerling in stap 1. Wanneer het gedrag niet positief verandert of wanneer een kind na verloop van tijd toch weer terugvalt in het foute gedrag volgt stap 2.

Stap 2: Vervolgprocedure

De leerkracht neemt contact op met de ouders om over het gedrag van hun kind te praten. De ouders wordt nadrukkelijker gevraagd om mee te werken aan een oplossing. Van dit gesprek en de afspraken wordt een verslag gemaakt. De ouders tekenen dit verslag. De leerkracht hanteert bij dit gesprek de aanpak vanuit de kanjertraining. Wanneer er sprake is van een gedeelde verantwoordelijkheid, wordt afgesproken wanneer er een vervolgggesprek/evaluatiegesprek plaats zal vinden.

Het verslag wordt gearhiveerd in het leerling-dossier. De afspraken worden omgezet in een aanpak of handelingsplan. Op het afgesproken evaluatiemoment (datum wordt vastgelegd in aanpak of handelingsplan) spreken de ouders en de leerkracht over hun bevindingen.

Bij verbetering van het gedrag wordt afgesproken de leerling te blijven volgen. Indien nodig, bij terugval in het probleemgedrag, worden de ouders opnieuw benaderd voor een gesprek.

Stap 3:

Indien het negatieve gedrag aanhoudt, meldt de leerkracht dit aan de intern begeleider en aan de directeur. Het doel hiervan is om te komen tot een nadere analyse van de oorzaak van het probleem. Vervolgens worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek. Dit gebeurt door de leerkracht. De intern begeleider en de directeur zijn bij dit gesprek aanwezig. In het gesprek worden de zorgen t.a.v. het ongewenste gedrag besproken en wordt geprobeerd om tot gezamenlijke afspraken te komen.

Er wordt nadrukkelijk bekeken of er interne of externe hulp kan worden ingeschakeld, daarbij valt te denken aan observaties door IB-er, schoolbegeleidingsdienst, schoolarts, GGD of schoolmaatschappelijk werk. Ook van dit gesprek, waarbij ook de ouders zijn betrokken, wordt verslag gemaakt. Het verslag wordt gearhiveerd in het leerlingdossier.

Bij gedeelde verantwoordelijkheid wordt er een handelingsplan opgesteld en een evaluatiemoment afgesproken. Op het afgesproken evaluatiemoment spreken de ouders, de leerkracht en de Intern Begeleider over hun bevindingen.

Bij verbetering van het gedrag wordt afgesproken de leerling te blijven volgen. Indien nodig worden de ouders opnieuw benaderd voor een gesprek.

Stap 4:

Wanneer het gedrag niet verbeterd is, ondanks de boven beschreven aanpak, of wanneer er geen sprake is van gedeelde verantwoording, kan de directeur overgaan tot uitvoering van het schorsings- en verwijderingsbeleid. Voorafgaande aan de uitvoering van dit beleid kan overwogen worden de leerling (tijdelijk) in een andere groep of andere school te plaatsen.

Wanneer er sprake is van schorsing en verwijdering, worden het dossier en de afspraken met de leerplichtambtenaar besproken. Er wordt een overleg gepland tussen ouders, school en de leerplichtambtenaar.

Het stappenplan zoals hierboven is omschreven moet gezien worden als een richtlijn. Een afspraak over hoe we handelen. Belangrijke elementen zijn de overlegmomenten met de ouders en de schriftelijke weerslag van gemaakte afspraken. Het belangrijkste uitgangspunt is dat IKC De Sprong een veilige school wil zijn voor alle leerlingen, leerkrachten en ouders. Voorwaarde voor de aanpak is steeds of de aanpak hanteerbaar is voor de leerkracht, ook m.b.t. de andere kinderen in de groep.

De directeur is eindverantwoordelijk voor de gang van zaken op de school. Er kunnen zich situaties voordoen waarbij de directeur afwijkt van het stappenplan. Indien een leerling zich ontoelaatbaar gedraagt, kan dit leiden tot een onmiddellijke time-out of schorsing.

Opmerkingen:

In die situaties waarbij sprake blijft van onwil m.b.t. de aanpak van ongewenst gedrag rest ons niets anders dan over te gaan tot uitvoering van het schorsing- en verwijderingsbeleid.

Monitoring en verantwoording

- Bij de Kanjertraining hoort een leerlingvolgsysteem (KanVas), hiermee kunnen de leerkrachten handeladviezen krijgen voor de kinderen waar het allemaal niet zo makkelijk mee verloopt. De kanjerlijsten worden ingevuld in november en mei.
- Bij de groepen 1 t/m 4 vullen alleen de leerkrachten de lijsten per kind in. In de groepen 5 t/m 8 vullen leerlingen en leerkrachten het beide in.
- De groepen 4 t/m 8 maken 2 x per jaar een sociogram, in oktober en april.
- De directie en IB-er bekijken de resultaten van de individuele groepen.
- Nieuwe leerkrachten zonder kanjertraining certificering scholen we zo snel mogelijk. Het Kanjerinstituut stelt de verplichting dat een team 2 hele trainingdagen moet volgen om alle leerkrachten te hercertificeren.
- Tijdens klassenbezoeken door de directie en IB-er, als ook in de functioneringsgesprekken die volgen op een klassenbezoek zal het pedagogisch handelen van de leerkracht altijd onderdeel van het gesprek zijn.
- Verantwoording naar de ouders doen we middels de 10-minutengesprekken. Leerkrachten kunnen de gegevens vanuit de kanjertraining hier kwijt.